

Biblioteka wolnomyśliciela - Jan Stachniuk, Chrześcijaństwo a ludzkość

Autor tekstu: **Maciej Twardowski**

Jan Stachniuk w swej książce „Chrześcijaństwo a ludzkość” przeprowadza zdecydowaną krytykę, która z chirurgiczną precyzją godzi w fundamenty wiary chrześcijańskiej — sprowadzając rozwój religii do „wspakulturowej epidemii” wyrażającej się w „radykałnym odwróceniu podstawowych kryteriów”. Tak zdecydowany ton przypisać powinniśmy osobie co najmniej odważnego wolnomyśliciela, posiadającego wiedzę oraz poglądy w swej istocie spójne i ugruntowane.

Autor: Jan Stachniuk

Tytuł: Chrześcijaństwo a ludzkość

Wydawnictwo: TOPORZEŁ

Rok: 1997

Stron: 228

Jan Stachniuk urodził się w 13 stycznia 1905 r. w Kowlu na Wołyniu. W roku 1930 ukończył Wyższą Szkołę Handlową w Poznaniu. Był głównym ideologiem oraz założycielem powstałej w 1935 roku Zadruży – organizacji narodowej, antyklerykalnej oraz odwołującej się do słowiańskiej kultury i wierzeń. Wydawał pismo o tym samym tytule. W czasie powstania warszawskiego walczył w szeregach Armii Krajowej, gdzie wykazał się nie lada odwagą – odznaczony Krzyżem Walecznych oraz trzykrotnie ranny. Po wojnie wydał memoriał pt. „Tragifarsa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”. Publikacja, będąca ostrą krytyką sytuacji w Polsce doprowadziła do aresztowania Stachniuka przez UB w 1949 roku – żądano wobec niego kary śmierci. Trzy lata później, został w pokazowym procesie skazany na karę 15 lat pozbawienia wolności. W ostateczności (po zastosowaniu amnestii) jego pobyt w więzieniu skrócono do okresu lat 7. Z niewoli wyszedł niezdolny do sprawnego życia — był bity i torturowany w najcięższych placówkach penitencjarnych Polski Ludowej. Chciał emigrować do Szwecji, jednak nie powiodło mu się to – zmarł 15 sierpnia 1963 roku w zakładzie leczniczym w Radości k. Warszawy. Jego ciało spoczywa na cmentarzu na Powązkach.

Fundamentem przesłania zawartego w książce „Chrześcijaństwo a ludzkość” jest zdecydowana krytyka chrześcijaństwa, która odbywa się z punktu widzenia [panhumanizmu](http://www.racjonalista.pl/kk.php/d,123) (http://www.racjonalista.pl/kk.php/d,123) – pojęcia definiowanego jako proces rekonstrukcji pierwotnego ładu naturalnego, wyrażającego się w „geniuszu człowieczym”. Na proces ów składa się połączenie kilku pomniejszych idei — biologii ludzkiej, geniuszu człowieczego (woli twórcielskiej) oraz instrumentarium kultury. Tylko spójność tych elementów zapewnia o prawdziwości „człowieka panhumanizmu” – świadomego swej roli, jako wiodącej w twórcielskiej ewolucji świata. Koncepcja panhumanizmu, choć momentami naiwna, wydaje się być w dużym stopniu racjonalną, na tyle na ile mogła nią być pod koniec lat 40. minionego wieku.

Religia chrześcijańska jest przedstawiona jako łącząca w sobie wszystkie elementy dekadentkie – personalizm, wszechmiłość, nihilizm, hedonizm, moralizm i spirytualizm – zunifikowane oraz podporządkowane życiu „tam”, które osiągnąć możemy jedynie poprzez „cnoty wspakultury” takie jak cichość, pokora, miłowanie wrogów, niesprzeciwianie się złu, a przede wszystkim dążenie do zaprzestania działania celem pogrążenia się w fizjologicznym szczęściu czystego trwania. Chrześcijaństwo przedstawiane jest jako epidemia, której udziałem jest przewartościowanie najbardziej fundamentalnych zmiennych kultury – „znaczy to, że wszystko, co należy do kręgu panhumanizmu, do ewolucji stwórcielskiej, jest złem, a wszystko, co wynika z cyklu rozwoju wspakultury – dobrem. Podobnie będzie z prawdą i fałszem, pięknem i brzydotą. I to daje podstawę, na które rozkwitło następnie chrześcijaństwo.”

Zdaniem autora, wiara chrześcijańska wyrosła na gruncie cierpienia – zapuszczającego korzenie głęboko pod grunt racjonalnego rozumienia świata i wysysającego soki ze zdrowej tkanki człowieczeństwa. Przewartościowanie fundamentalnych wartości kultury, połączone z deifikacją cierpienia prowadzi do wykorzeniania wszystkich dążeń i celów ludzkich, zastępując je ziarnem „dobrej nowiny”, z której wykiełkować może jedynie trujący krzew wegetacji. Nawet będąca skutecznym orężem w ustach wielu księży „miłość bliźniego” została określona przez autora jako „trupia cynizm w stosunku do każdego pozytywnego dążenia człowieka”.

Stachniuk posługuje się wieloma cytatami oraz tekstami źródłowymi związanymi z ważnymi

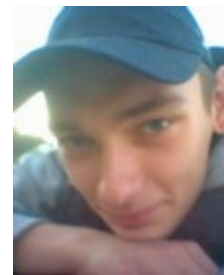
osobistościami w historii Kościoła, co samo w sobie jest już nie lada kąskiem dla każdego wolnomyśliciela. Krok po kroku, strona po stronie stara się udowodnić jak bardzo toksyczne są zarówno religijne cnoty jak i dążenia. W każdym rozdziale „Chrześcijaństwa a ludzkości” spotkamy się z radykalnymi poglądami – z nagim mieczem rozumu wycelowanym w samo serce powszechnie akceptowanych koncepcji, które w istocie prowadzą nas tylko i wyłącznie w kierunku ślepego zaułka w rozwoju człowieczeństwa.

„Chrześcijaństwo a ludzkość” to książka potrzebna, szczególnie w kraju w którym z każdego praktycznie okna widać górujące nad okolicą wieże kościołów. Bez zbytniego rozwodzenia się nad treścią oraz poglądem wyrażonym w książce, mogę z całą pewnością zachęcić wszystkich do lektury. Warto przeczytać, choć możliwe, że z racji skomplikowanego stylu będzie to wymagane nawet dwa czy trzy razy. Należy podkreślić, że „Chrześcijaństwo a ludzkość” nie jest książka łatwą, lekką i przyjemną, ale dogłębną analizą, napisaną językiem momentami zawiłym. Co nie zmienia faktu, że z treści książki wyłania się spójny pogląd, wart zarówno uwagi, jak i krytycznego przemyślenia przez niepogrążony w dogmacie umysł.

Maciej Twardowski

Ur. 1986. Student filologii angielskiej na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Grafik z zamiłowania. Członek Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Redaktor Racjonalisty. Mieszka w Bydgoszczy

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 28-02-2009)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6383) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,6383>)

Contents Copyright © 2000-2009 Mariusz Agnosiewicz
Programming Copyright © 2001-2009 Michał Przech

Autorem portalu Racjonalista.pl jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.
Właścicielami portalu są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie strony tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl